

VAADE PÄRNU LAHTE * FOTO: HARRY A. MÄLM, TALLINN

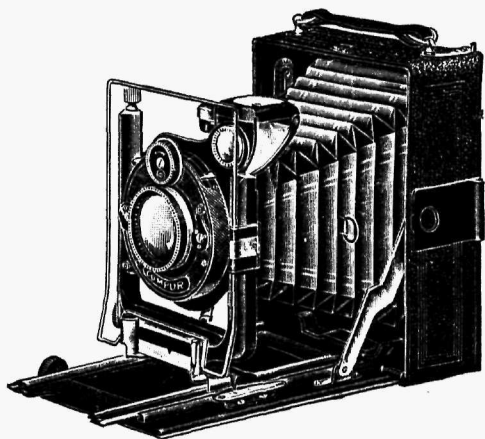

AGFA KAAMERA, PLAAT (CHROMO-ISORAPID), SUURENDUSPAPER (BROVIRA)

4

FOTOKUNST

Kas

**kaamera,
suurendusaparaat
mõni teine fototarve
või plaadid, filmid,
paberid, Teie ostate
neid kasulikult meie
fotoosakonnast.**

**Nõudke
fotokataloog**

Lumière

PEAESINDAJAD:

TOKO AS TORMOLEN KO TOKO

**Foto, raadio, grammofoonide ja jalgratta
erikauplus**

Tallinnas, Harju tän. nr. 37

ILMUB AASTAS
KUUS KORDA
AASTAMAKS:
POSTIGA KR. 3.—
ÜKSIK VIHK:
50 SENTI

Nr. 4
J U U L I
1 9 3 0

TEGEV- ja VASTUT.
TOIMETAJA:

HARRY A. MALM

TALLINN
POSTKAST 29
POSTI JOOKSEV
ARVE NR. 97,
Krediit - Pank Nr. 14914

VÄLJAANDJA:

TALLINNA FOTOYHING

SISULOEND:

- *Lille portreed*
- *Võtted suurte valguskontrastidega*
- *Päeva- ja ilmutuspaberid*
- *Lühike seletus objektiivide tähtsamaist omadusist*
- *Plaadi lõikamine pimikus*
- *Pilte Pärnust*
- *Tallinna Fotoyhingu poolt korraldatud foto-kursus*
- *Tartu keskkoolide vaheline fotovõistlus*
- *Eesti-Soome fotovõistlus*
- *Naljad*

Lisa: „Fotograafia Käsiraamatu“
lhk. 33—40.

JÄRGMISTE ÜHINGUTE

HÄÄLEKANDJA:

Läänemaa Õpetajateseminari Fotoring, Haapsalu, Uusmõis

Narva Foto-Amatööride Selts, Narva, Malmi tän. 5

Sakalamaa Fotoklubi, Viljandi, Tartu t. 9-a

Tallinna Fotoyhing, Tallinn, Postkast 29

Tartu Raadio-Foto Klubi, Tartu, Postkast 250

„Pirita Kaunistamise Seltsi“ fotovõistluse
„PIRITA ELU JA ILU 1930“
tingimused

„Pirita Kaunistamise Selts“ korraldab Piritat kujutavate piltide saavutamiseks 1930. a. fotovõistluse järgmistel tingimustel, milliseid iga võistlusest osavõtja enese kohta vastuvaidlemata maksvaiks tunnistab:

- 1) Võistlus on vaba nii kutselilisele kui ka asjaarmastajaile foto-harrastajaile.
- 2) Võistlusele saadetavad ülesvõtted peavad kujutama Pirita elu ja ilu — kloostri varemetest, jõest, mererannast, maastikust jne., ülesvõetuid maast ja õhust (lennuteel) võimalikult ümber aasta (igal aastaajal).
- 3) Võistlusest osavõtjad peavad saatma „Pirita Kaunistamise Seltsi“ nimele, Pirita, Männi tän. 1, hiljemalt 1. detsembriks 1930 vähemalt neli ülesvõtet, formaatides, missuguseid keegi soovib.
- 4) Võistlusele määratud kinnised saadetised peavad peale aadressi kandma märkuse „Fotovõistlus Pirita elu ja ilu 1930“.
- 5) Võistlustööd esitatakse autori varjunime all. Piltidele olgu lisatud juurde sama varjunime kandev kinnine ümbriik autori täieliku nime ja aadressiga, milline avatakse ainult auhinna määramise korral; samuti olgu iga pildi tagakülj varustatud autori varjunimega.
- 6) Pilte ja negatiive peab saadetama hästi pakitult; rikkete eest saatmisel „Pirita Kaunistamise Selts“ ei vastuta.
- 7) Võistlustööd võivad valmistatud saada igasugustel plaatidel ja pabereil (eelmisel aastal oli tingimine, et tööd peavad erandita valmistatud olema Agfa plaatidel ja pabereil).
- 8) Võistluse jury moodustatakse „Pirita Kaunistamise Seltsi“ juhatuse liikmeist, Tallinna foto-ühingute, foto-klubide, asutis „Sanatoorium Kloostrimetsa“ esindajast ja kunstnikest „Pirita Kaunistamise Seltsi“ juhatuse kutsel.
- 9) Auhinnad määratakse võistlusele saadetud pildikogude eest.
- 10) Tehniliselt ja pildiliselt parimate ning Piritat kõige iseloomulikult kujutavate pildikogude eest määrab „Pirita Kaunistamise Selts“ auhinnamõistjate kasutusse järgmised rahalised auhinnad:

I auhind Kr. 100.—, II auhind Kr. 75.—, III auhind Kr. 50.—

Märkus: Jury on õigustatud jagama auhindade kogusummat ka teisiti, kui ta peab seda võistlustööde väärtusele vastavamaks; jury otsused on lõplikud.

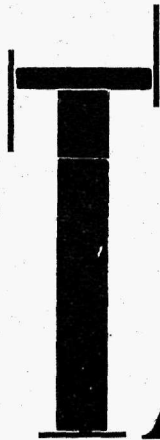
- 11) „Pirita Kaunistamise Seltsil“ on soovikorral õigus omandada ka auhinnastamata negatiive kokkuleppel autoriga.
 - 12) Auhinnastatud, samuti omandatud pildid ühes originaal-negatiividega jäävad kasutamise ja autori õigusega „Pirita Kaunistamise Seltsile“.
- Märkus: Auhindasid enne välja ei anta kui on „Pirita kaunistamise Seltsile“ üle antud originaal-negatiivid.
- 13) Jury otsused avaldatakse tähtsamais Tallinna ajalehis.
 - 14) Auhinnastamata pildid, kui neid ei ole nõudnud autor kuni 31. detsembrini 1930 tagasi, lähevad autori õigusega tasuta „Pirita Kaunistamise Seltsi“ kasutusse ja ümbriikud autori õigete nimedega hävitatakse lahtivõtmata, mis protokolleeritakse.
 - 15) „Pirita Kaunistamise Seltsil“ on õigus võistlusele saadetud piltidest korraldada avalik näitus, mille eest võistlusest osavõtjatele mingisugust tasu ei makseta.
 - 16) Auhinnastatud pildid ilmuvad kodu- kui ka välismaade tähtsamates ajalehtedes ja ajakirjades.
 - 17) Igale võistlusest osavõtjale antakse sellekohane kunstipärane mälestustäht.

Pirital, 2. jaanuaril 1930.

„Pirita Kaunistamise Seltsi“ juhatuse.

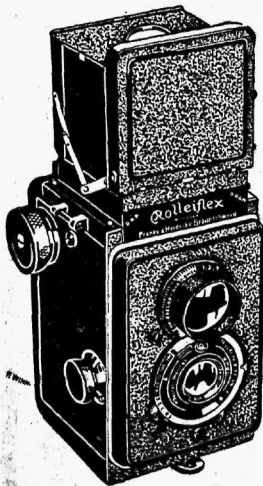
AUG.

ANSERI

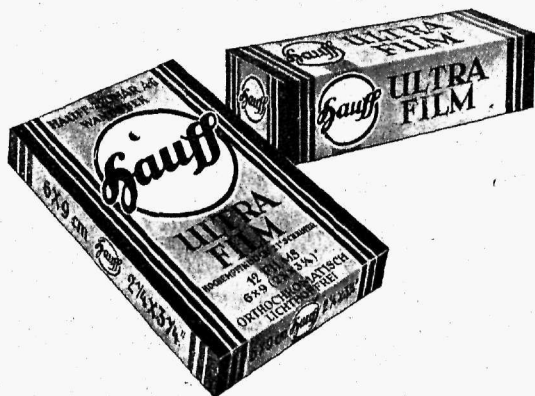
TÄIELIKUM FOTO-ÄRI EESTIS
TALLINNAS, VENE 7 • TEL. (2)3098

Suvehooajaks

kõige pealt usaldatav kaamera! Rullfilmi sõpradele soovitan „Rolleiflex“, 6x6 cm. kaamerat peegeltuufimklaasiga ja neile kes eelistavad plaati Mentor-Compur-Reflex peegelkaamerat. Mõlemad kaamerad Zeiss-Sessar optikaga. Seale nende ladust saadaval rida teisi uudiseid nii aparaatide kui tarbeasjade alal.

**AMATÖÖRTÖÖDE VASTUVÕTT JA
HOOLAS TÄITMINE.**

Hauff.

FILM

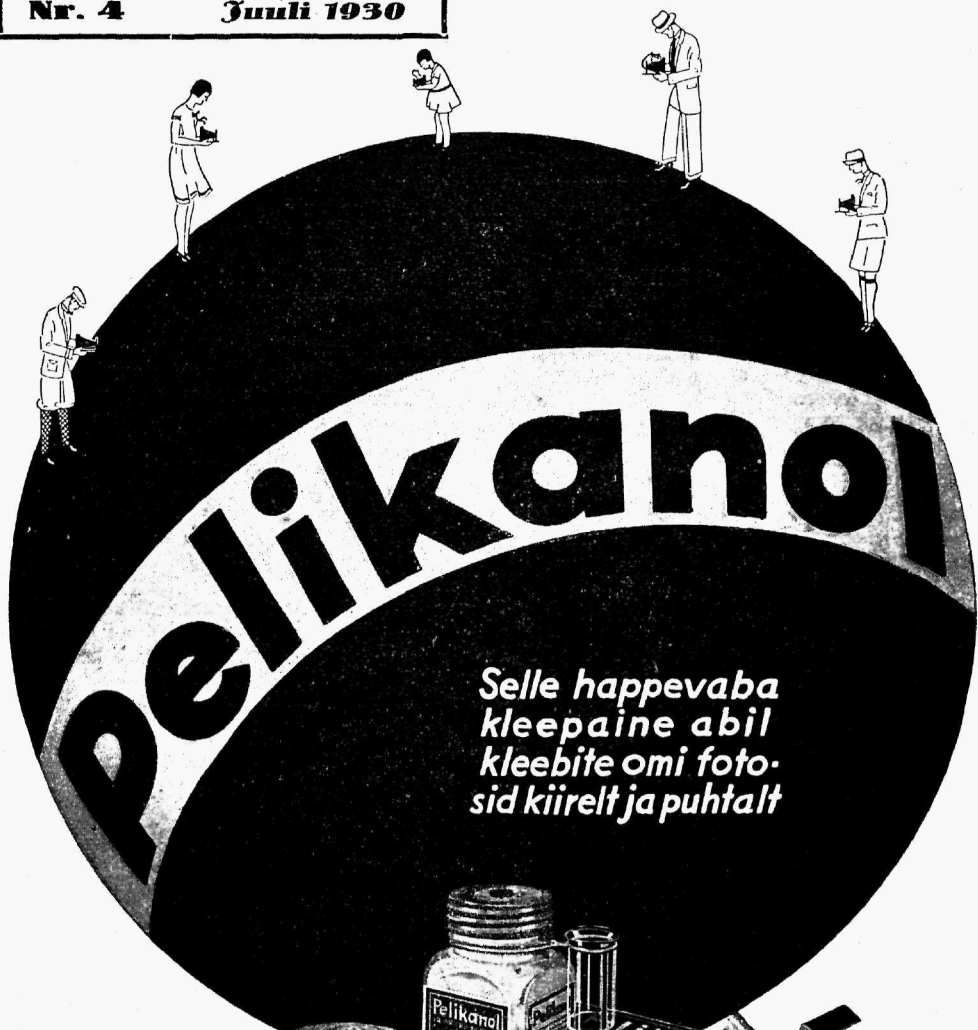
KANNATAB VÄLJA SUUREPÄRASELT EKSIMISI VALGUSTAMISES JA ON OIVALISELT VÄRVITUNDELIK. TA ON VALGUSTARATA, SEEPÄRAST ANNAB EDASI SELGELT VASTUVALGUSEFFEKTE. TEMA KIHITERA ON NIIVÕRT PEEN, ET SUURENDADA VÕIB NEGATIIVE VIIMASE VÕIMALUSENI. MÜÜGIL KAHES EMULSIONIS JA NIMELT 17° JA 21° SCHEINERI JÄRELE.

HAUFF-LEONAR A.-G., WANDSBEK

FOTOkunst

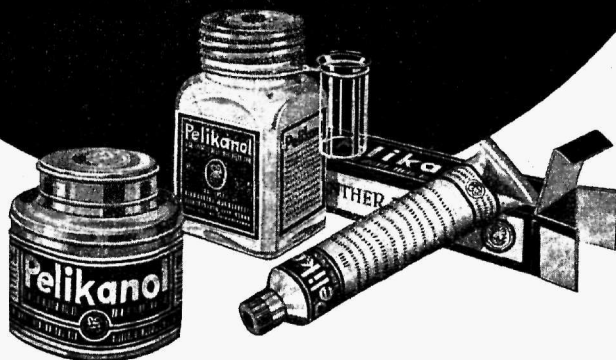
Nr. 4

Juuli 1930

Pelikanoni

*Selle happevaba
kleepaine abil
kleebite omi foto-
sid kiirelt ja puhtalt*

GÜNTHER WAGNER • HANNOVER

LILLE P O R T R E E D

Lillesid portreerida — kes mõtleb sellele? Küll kasutab amatöör neid paari helget kuud esimeste pungade puhkemise ning viimaste kolletuvate lehtede langemise vahel, et siis talveune ajal meelestada taimeriigi möödumist.

Ent ka pakases ja põhja polaaröös unistav loodus avaldab imesid, mitte vähem rikkaid värvidelt ning vormidelt, meeleoludelt ning kujutlusilt kui see teine ajajärk viimase ja esimese lume vahel. Ta pole ka sugugi nii surnud kui tavaliselt mõeldakse, see ärkamist ootav vaikne aastaaeg. Kesk härmatist ning põhja-torme, juba nädalaid varem kui kuulutab öö ja päeva võrdsus kevadet, külvab Looja siin ja seal kevadrõõme ning pulmapidusid. Kuid märkamatult läheb „harilik“ surelik — ka see, kes varustet võttevalmi kaameraga — mööda mõnedestki võhudest, mis talle tunduvad väikestena, ilma et seda oleksid.

Agaga kui ta midagi jäädvustab foto-objektiiviga abil ja sellesse süveneb, siis ehk jõuab ta äratundmisele, et pidas end ebaõiglaselt kõige möödatõttava ja kaduva möödupuuks — kuna ju igal asjal on oma mõõt. Ta leiab, et võib hinnata vaid absoluut suurt, või absoluut väikest; jah, ta jõuab selleni, et vaadelda väikest ning väikseimat samuti nagu suurt ning suurimat ja ümberpöörduvalt: vaadelda suurt ning suurimat just nagu väikest ning väikseimat. See muutub tingimatuks tarbeks, kui soovatakse näha universumi makro- ja mikrokosmosena ning mitte mõne silmapilgu peegeldusena. Kord suurena, kord väiksena, kord tervikuna, siis osana — kinnipüütud subjektiivse silma võrknahega, või juhitud objektiivse anastigmaadi tuhmklaasile, mis asendab õigel hetkel plaadiomaniku mälu. Ilma — fotoloomingut — nii vaadelda: see tähendab äratunda kui rikas ta on motiivest. Tõsi, ükski motiiv pole raskem tabada kui portree. Ja ometi peaks valguspiltlik võtma ja andma iga motiivi portreena, ükskõik, mis see ka oleks: kas midagi, mis laseb end jaotada üksikasjusse, või juba üksikasi ise. Kuid isegi siis kui motiiv iseenesest portree on või näib, teeb ta raskusi: kuigi laseb end võtta portreena, kuid peab teda portreena andma? Ta peab ju saama diskreeti, idee, mis pole küll valatud sõnusse, kuid siiski olemas — ning probleem kah, kuigi lihtne. Ja ei tohi puududa sümbolid, mis väljendatud üksikasjade kombinatsioones, aga mitte kuhjatud üksikasjus.

Motiiv: iial ei otsi ta pildistajat, viimane peab tema leidma; ehk — ta ei leia pildistajat, see peab teda otsima.

Pildistaja: ta ei tohi muud tuua motiivest, kui vaid olulist; liig palju peab ta nõrgendama, liig vähest — tugevndama.

Nii sünnib omapärasus: ainult omapärasus loob pildi ning meeleolueffekte. Iga tahes, kes tahab katsetada portreekunstiga — vahenditumamaga, ent just seetõttu ning selle kiuste komplitseerituma valguspildistusala, — see harjutagu niipea kui on üle jõudnud selle eriala „lastehaigustest“ looduse lihtsaimate kohtade pildistusest... see harjutagu enne lillesid portreerima, enne kui julgeb asuda inimnägude juure! Sest inimene tunneb end mudelina ning võtab seda tähtsalt, ta kaotab kergesti hea tuju ja poseerib kaamera ees... nagu oma ebareaalne veel õhus hõljuva kujutuse ees. Kes aga vagusi seisab ja omale kõik meeldida laseb, kuni see ei puuduta ekulisi tähtsusi: lill. Ka tema näojoonte mäng muudab end, kuid mitte nii kiirelt. Ning kuigi ta ei lase omale pealesundida maski, mida inimene kannab vabatahtlikult: näoilme „seisab“ ometi, vähemalt kauem kui seda vajatakse. Tõepoolest peab olema küll mõnikord kannatlik, kuid seda võib isegi välja arvata kui tutvunetakse taime hingega ning ei põlata pühendumast lilledele tõe ja armastusega, nagu hingelisile olevusile, kes — siin erinevad nad inimestest — mõistavad olla tänulikud.

H. Aldermann.

RÄNDUR

Foto: Renger-Patsch

Optika: Hugo Meyeri koguplasmaadi esilüüts

Plaat: Hauff Ortho-Rapid

Paber: Leonari broomhõbe

ON'S MEIL ÜKS MURE!

Foto: N. N.
Gevaerti rullfilm

VÕTTED SUURTE VALGUSTUSKONTRASTIDEGA

Amatöör väldib üldiselt alguses arusaadavail põhjuseil võtteid suurte heleduskontrastega (vastuvalgusvõtted, läbi-vaated jne.). Kuigi viimasel ajal teatud tasandusilmutajate abil võib ületada kergemini nende võtete raskusi, ei usalda siiski paljud asuda nende kallale.

Ometi on olemas väga lihtne leiutis, mis võimaldab suurte heleduskontrastide tasandamise, ilma et oleks nõuetav eriline ilmutaja: katkestatav (intermitteeritud) ilmutamine. Siin toodud võtted, mis katkestatult ilmutatud, näitavad, et selle avauste läbi võimaldub saavutada hea variupartiide läbitõotavus, ilma liig tugeva valguse katmiseta.

Kuna need plaadid pole kaetud liig tugevalt, ei nõua nad päeva- või kunstvalguspaberile kopeerimisel liig pikka valgustusaega. Tingimuseks on muidugi hea valgustarata plaat.

Sarnase ilmutuse juures vajatakse peale normaal ilmutus- ja kiinnitusvannide veel üht vanni ja üht suuremat kaussi veega. Plaat võetakse kassetist ja leotatakse kausis umbes 1 minut seks, et ilmutaja ruttu ning ühetasaselt võiks tungida kihti. Sellejärele pannakse plaat ilmutajasse ja liigutatakse vanni nagu iga tavalise ilmutuse puhul. Esimeste pildijälgede ilmumisel võetakse plaat ilmutajast välja, loputatakse kausis tublisti ja asetatakse siis veevanni. Seda vanni ei tohi mitte liigutada. Kihti tunginud ilmutaja töötab veel edasi ja on loomulikult helgeil kohil rutem äratarvitatud kui variuosades, kus ta saab nüüd veel esile tuua uusi üksikasju — mis normaal ilmutuse puhul võimatu — sel ajal kus ilmutus helgeil kohil lõppenud.

Kui 3—5 minuti järele ei esine uut kihi tumenemist, siis paigutatakse plaat veel kord ilmutajasse ning korratakse tehet. Kahe kuni kolme kordamise järele, vastavalt võtte heleduskontrastsusele, omab plaat küllaldaselt kujutusi. Lühike edasiilmutamine normaalilmutajas annab talle nõuetava tiheduse ning ilmutus on lõppenud.

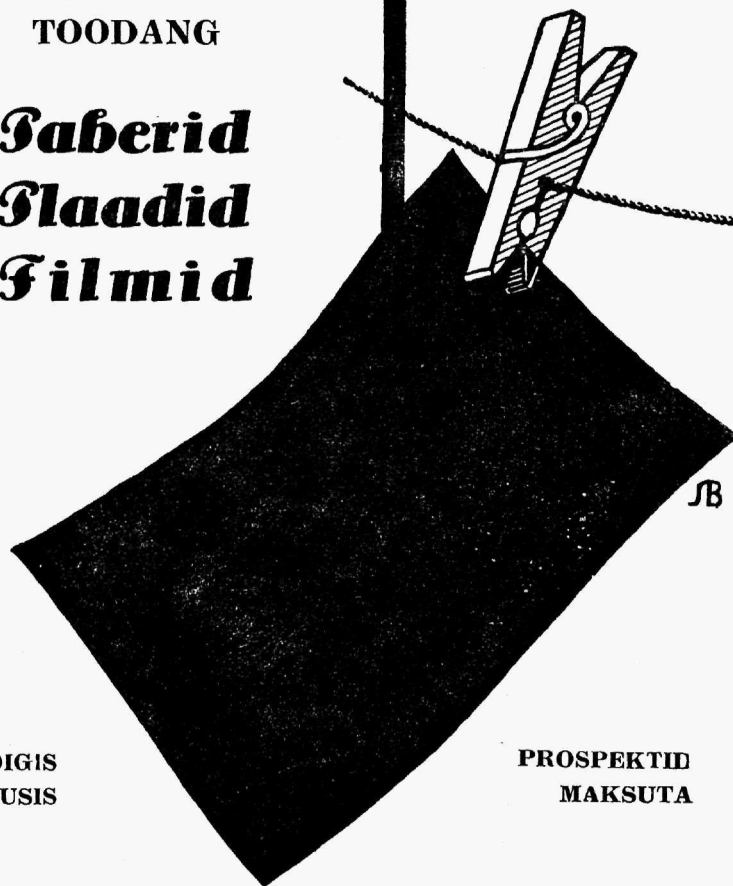
Olgu veel mainitud, et ka broomhõbe- ja kunstvalgusvõtted annavad niiviisi ilmutatult järsudelt plaadelt ilusaid mahedaid pilte.

Väga tähtis on plaadi äraloputamine ilmutus- ja veevanni vahel, seks et ühtki piiska ilmutajat ei jääks kihile, mis mõjutaks ebasoodsalt lõpptulemust.

Gevaert

MAAILMATUNTUD
P A R I M
FOTOGRAAFILINE
TOODANG

Saberid
Slaadid
Filmid

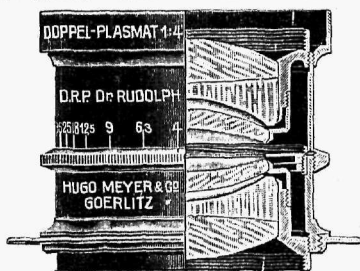

MÜÜGIL KÕIGIS
FOTOKAUPLUSIS

PROSPEKTID
MAKSUTA

Meyer

PLASMAT

Dr. P. Rudolph'i järele.
D. R. P. ja välismaa patendid.

**Uus sfääro-akromaat
kõrgendatud plastikaga ja
sügavusteravusega. Värvifotograafias eriti kohane.**

MAKRO-PLASMAT 1:2,9

Valgusjõuline universaal-objektiiv. Pildinaurk 75°

KAKSIK-PLASMAT 1:4 ja 1:5,5

Universaal-objektiiv portreede, grupi, hetk- võlele ja maastiku jaoks. Objektiivi üksik pool on tarvitatav täie avause juures, valgusjõus 1:8 resp. 1:11

KOGU-PLASMAT 1:4,5

Ühes objektiivis 3 põletiskaugust, 5 mitmesugust valgusjõudu ja tõmbepikkust.

Oleviku mitmekesisem objektiiv.
Kõrgendatud plastika ja sügavusteravus.

REPRODUKTSIOONI-PLASMAT 1:8

Valgusjõuline objektiiv joonreproduktsoonide ja võrkliiseede jaoks, maalide pildistamiseks ja kolmevärvitrükkiks

KINO-PLASMAT 1:1,5

**Valgusjõu ilmetipp!
Linastamise rekord!**

Asendamatu objektiiv mitmekesisemateks kinovõteteks. Sobib tuntud kitsasfilmiaparatuuridele.

NÕUDKE KATALOOGI Nr. 156

Optisch-Mechanische Industrie-Anstalt
Hugo Meyer & Co., Görlitz i. Schl.
Saksamaa.

RUKKIKESA KÜND

Foto: Harry A. Malm
Optika: Busch Leukar
Kollafilter: Agfa Nr. 1
Plaat: Agfa Chromo-Isorapid
Ilmutaja: Rodinal
Suurenduspaber: Agfa Brovira
Juuli kell 13, F:12, $\frac{1}{25}$ sek.

PÄEVA- JA ILMUTUSPABERID

Fotograafia paberid valmistatakse tänapäeva sellises mitmekesisuses, et mitte ükski algajaile, vaid ka fotoasjanduses kogeenule mõnikord raskusi sünnitab nende õige valik. Uute pildistajate poolt korduvalt esitatud küsimus, igaks otstarbeks kõige kohasema paberi suhtes, ei lase end vastata nii lihtsalt. Kui üldse leiduks paber, mis vastaks kõigile nõuetele võrdseks, siis oleks mitmekesiste sortide valmistamine ilmaaegne. Seepärast püüame esialgselt tutvustada algajat praktilikas peamiselt tarvitatavate paberite iseloomulikimate omadustega, kõrvale jättes puht-teoreetilised juurdused.

Välja jättes harva tarvitatavaid, võime fotopabereid jagada kahte suurde gruppi, nimelt: päevavalguspaberid ja ilmutuspaberid. Mõlema sordi juures baseerub pildi kujunemine hõbedasoolade valgustundelikkusel, milledest peamiselt tarvitust leiavad broom- ja kloorhõbe. Need soolad on peenendatud kujul asetatud kihti, mille moodustab päevavalguspaberite juures kolloodium või želatiin, ilmutuspaberites pea eranditult želatiin. Päevavalguspaberid sisaldavad hõbenitraadi küllastust, mis soodustab tumenemist otsekohe valguse mõjul. Pildi kujunemine ripub ära valgustundeliku kihli keemilisest koosseisust; seetõttu on kummagi grupi paberite käsitlusviis erinev.

Päevavalguspaberite juures sünnib tugeva valguse (päevavalgus, elektri kaarvalgus, elavhõbeda auruvalgus) läbi vahenditult hõbepilt, kui valgustundelikkude paberit valgustatakse pikemat aega negatiivi all paljundusraamis. Valgustus katkestatakse niipea kui pilt on ilmunud kõigis üksikasjus ning varjud omavad tarviliku sügavuse. Nõnda nimetatud toonijas muudetakse osalt ümber valgustusel saadud metallhõbe küllaks või plaatinaks. See ei kõrgenda mitte ükski pildi vastupidavust, vaid ta teeb paremaks ka ta värvitooni. Et pilte teha valguse sulles vastupidavaks, kõrvaldatakse kihilt n. n. kinnitajaga pildi kujunemisel järelejäänud kloorhõbe. Toonija ja kinnitaja võivad ühendatud olla otstarbekohaselt ühes lahuses. Põhjaliku pesemise järele on pilt valmis.

Ilmutuspaberid, olles palju kõrgema tundelikkusega, nõuavad pildi valmimiseks nõrku valgusallikaid (gaasi-, elektri-, petrooleumi- või õige nõrk päevavalgus). Valgustades neid negatiivi all, sünnib esialgu mittenähtav (latentne) pilt, mida sarnaselt negatiivile ilmutajaga ilmutatakse ja siis samuti kinnitatakse. Nende suure valgustundelikkuse tõttu ei tohi avada paberipakke päevavalgusel, sest siis muutub paber kohe kõlbmatuks, kuigi pole märgatav väline muudatus. Pakkide avamine tohib sündida vaid punases või kollases pimikuvalguses ja nimelt peab vastav, s. t. kollane või punane valgus olema seatud paberi tundelikkuse järele. Nii hästi päeva- kui ka ilmutuspaberid omavad mõningased vored ja puudused.

Päevavalguspaberite juures võib täpselt jälgida pildi kujunemist, sest see valmib aegamööda valguse mõjul. Siin võidakse siidipaberiga kinni kattes tagasi hoida neid pildiosi, mis kipuvad esinema liig tugevasti ja selle tugevsi tulemus on alati silmi ees. Nende väljatöötamiseks ei vajata erilisi sisseseadeid (pimik jne.) ja isegi vähesel harjutamise järele on kergelt saavutatavad rahuldavad tulemused. Algaja tarvitseb seetõttu esijoones päevavalguspabereid, millel veel see hea omadus, et ühesugune sort sobib enam-vähem mitmesuguste tihedustega negatiividele.

Negatiivi all valgustades tulevad kõige pealt esile need pildikohad, kus valgus saab kõige vähem nõrgendatud negatiivi katmisel, tähendab varjud. Pildikihil tasandunud hõbe esitab sissetungivale valgusele teatavat vastupanu, mis kasvab tumenemisega. Seeläbi saab valgusmõju edenemine negatiivi vähekaetud kohtadel teatud määral sunniviisil tagasihoidtu, nii et ka järskude negatiivide juures aset leiab harmooniline valguse ja varju tasandamine.

Neile kahtlematult suurile vored seltsivad siiski ka teatavad puudused. Valgustamise aeg on võrdlemisi pikk. Valgusvaesel aastajal ja pilves ilmaga pole

ZEISS

Objektiivid ja tarveesemed valguspiltnikule

Valgusjõulised universaal-objektiivid: TESSAR 1:3,3, 1:4,5 ja 1:6,3 ja KAKSIK-PROTAR 1:6,3 — 1:7,7 ning DAGOR 1:6,8.

Eriline objektiiv, kohane pildistamisel nõrgas valguses: TESSAR 1:2,7 ja TRIOTAR 1:3 ning 1:3,5.

Objektiivid lainurk-võteteks: DAGOR 1:9, PROTAR 1:18 ja HYPERGON 1:22.

Valgusjõulised eriobjektiivid pika põletiskaugusega, tarvitavad kaamerail ühekordse jooksupõhjaga ja suuremate piltide saamiseks: TELE-TESSAR 1:6,3 ja MAGNAR 1:10, $f=45$ cm. Kaugusvõteteks TELE-TÄIENDUS.

Kõige valjujõulisem kinoobjektiiv BIOTAR 1:1,4. Reproduktsioonitehnikaks APO-TESSAR ja APO-PLANAR ühes juurekuuluvustega: ümbertrükisüsteem, pöödrõngad, värvifiltrid ja küvetid.

Täiendusläätsad foto-objektiivi põletiskauguse pikendamiseks ja lühendamiseks: DISTARID ja PROXARID. KOLLAKLAASID, filtrid värvitasandamiseks silma ja ortokromaatilise plaadi vahel.

DUCARID ja A-DUCARID, filtrid pildistamiseks loomul. värves autokroom- ja Agfa-värvplaatel (arvestatud plaadi paksusega).

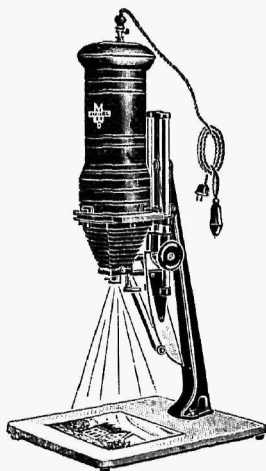
Järelepärimisi ja tellimisi saata meie fotoosakonnale.

CARL ZEISS, Abt. Photo, Jena (Saksamaa)

või peaesindajale:

O/Ü „Embag“, Tallinn, Jaani 9. Tel. (20)7-33

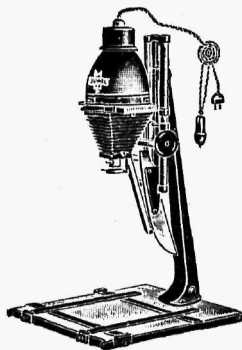
SUURENDUS-APARAADID

KONDENSAATORIGA
JÄ ILMA, AUTOMAATSE JA LIHT
TERAVAKSSEADELDISEGA, TÖSI-
SELT TÖÖTAVALE AMATÖÖRILE.

SUUR ERIKATALOOG
AVA 103
MAKSUTA

MÜLLER & WETZIG DRESDEN 16
S A K S A M A A
NICOLAISTRASSE 15
ASUTATUD 1899

PROJEKTSIOONI- JA SUURENDUS-
APARAATIDE ERITEHASED

tugevamalt kaetud negatiivide puhul päevavalguspaberit tarvitades võimalik lühikese aja jooksul valmistada suuremal arvul paljundusi. Teiseks on kulda ja plaainat sisaldavad toonijad loomulikult kallimad kui ilmutuspaberite juures tarvitusele tulevad jaunismetallvabad lahud, ja lõppeks on päevavalguspaberid palju tundelikumad igasugu ebapuhtuste suhtes. Nad nõuavad seega eriti hoolikat ja puhast käsitlust, millega aga pole sugugi öeldud, et ilmutuspaberitega võib käituda hooletumalt!

Ilmutuspaberitel on esmalt see suur pluss, et nende ümbertöötamine võib sündida täiesti rippumatult päevavalgusest. Paari sekundi kuni paari minuti pikkusest kunstvalgustusest on küllalt, et välja kutsuda reduktsioonprotsessi. Pildi ilmumine ilmutajas nõuab samuti kõige rohkem mõned minutid, nii et võimaldub võrdlemisi lühikese ajaga valmistada ühelt negatiivilt suure hulga paljundusi. Suurendusaparaadi kaasabil võib valmistada tundelikest ilmutuspaberi sordest pilte soovitavas mõõdus, ilma et oleks tarvis üles seada suurendavat negatiivi diapositiivile. Niihästi ilmutamiseviisi läbi kui ka järgneval toonimisel võib välja tuua kõige mitmekesisemaid värvitoone, nii et võimaldub igasugune pildi elevus. Seal juures on tarvitatavad lahud, kuna nad ei sisalda jaunismetalle, vastavalt odavamad.

Ilmutuspaberite puudus seisab selles, et valgustamisel ei saa abiks olla valguse ja varju tasandamisel, sest et esialgu sünnib vaid nägematu pilt. Kui negatiivid on väga erinevate iseloomudega, siis peab paberite valikul pöörama tähelepanu negatiivide iseäraldustele ning õhemate ehk mahedamate negatiivide jaoks valima vähemtundelik ja järsumalt töötav kunstvalguspaber (nimetatud ka kloorbroomhõbepaberiks, saksa keeles Gaslichtpapier Normal või Extra Hart), kuna järskude* ehk tugevalt kaetud negatiivide tarvis on eelistatav enamtundelik broomhõbepaber ehk mahe kloorbroomhõbepaber (Weiches Gaslichtpapier).

Iseäranis tähtis on paberi vastupidavuse küsimus nii ümbertöötamatus kui ka ümbertöötatud seisukorras. Ümbertöötamatus olekus on ilmutuspaberid aastaid, s. o. praktiliselt piiramatult vastupidavad, kuna päevavalguspaberid omavad nende liigse hõbenitraadi sisaldavuse tõttu vähema kestvuse. Kindlat ajamõõtu ei saa seadest teha, kuna suurt osa etendab hoiu viis ja koht. Nii võivad, näiteks, ilmutuspaberid, kui nad hoitakse auruses, niiskes ruumis, rikneda lühikese aja jooksul, kuna kuivas õhus originaalpakides seisavad päevavalguspaberid püsivad täiesti muutmata kuude viisi. Ümbertöötatult on päevavalguspaberid ja ilmutuspaberid, kui neid asjatundlikult käsitletud, täielikult valguspüsivad. Valguspüsivust ei tohi aga, nagu see tihti sünnib, ära vahetada vastupidavusvõimega igasuguste võimalikkude keemiliste mõjude suhtes. Metallhõbe on teatavasti rikutav mitmesuguste keemiliste ainete läbi, milledest eriti kardetavad happed ja väävelvesinik. Ebapuhtas, nimelt hapet või väävelvesinikku sisaldavas õhus võivad saada enam või vähem rikutud iseenesest täiuslikud valgusehõbedid. Samal põhjusel kolletuvad teatavasti pildid, mis peale kleebitud hapu, rikutud kliistriga võrdlemisi ruttu.

Keemilistele mõjudele on ilmutuspaber niivõrd enam vastupidav, kuivõrd tema kiht omab päevavalguspaberiga võrreldes suuremad terakesed, mida raskem mõjustada.

Arvatud noorik tormas politseikomissariaati, hoides käes pilti.

„Minu abikaasa on kadunud,“ nuuskus ta.

„Palun, otsige ta üles.“

Ametnik, heites pilgu pildile: „Misjaoks?“

„Teie suurendate pilte kuni loomuliku suuruseni?“

„Jah, mu härra, see on meie eriala!“

„Tore, siin on Keila-Joa kose ülesvõte, minu enda töö!“

LÜHIKE SELETUS

OBJEKTIIVIDE TÄHTSAMAIST OMADUSIST

Diafraagmimissüsteem. Diafraagmimissüsteemiks valime selle, mis väljatöötatud Dr. Stolze poolt, sest et see on levinud kõige laialdasemalt ning võimaldab kergesti ja kindlalt kindlaks määrata valgustusajad mitmesuguste diafraagmiavauste puhul.

Aluspunktiks on Dr. Stolze valinud objektiiv, mille algavaus on $F V : 10 = F : 3,16$. Üksikud astmed on nii valitud, et diafraagmiarvude kvadraat suhtub alati eelmisesse diafraagmiarvusse nagu 2 : 1, seega võimaldades kiiret orienteerumist valgustusaja üle. Järgnevast tabelist on kohe näha relatiivsete avauste vahekorrad, neid võrreldes valgustusaja arvudega.

Relatiivne avaus	1,5	2	3,16	4,5	5,5	6,3	6,8	7,7	9	11	12,5
Valgustusarv	0,22	0,4	1	2	3	4	4,6	6	8	12	16
Relatiivne avaus	15,5	18	22	25	31	36	44	50			
Valgustusarv	24	32	48	64	96	128	192	256			

Nii siis, kui mingi objektiiv nõuab diafraagmi $F : 4,5$ juures 1-sekundilise valgustusaja, peab valgustama diafraagmi $F : 5,5$ puhul $1\frac{1}{2}$ sek., diafraagmi $F : 6,3$ puhul 2 sek. ine. See diafraagmimisjaotus on kooskõlas ka enamate valgustusaja-mõõtjatega, ja on tarvilusel pea kõikide objektiivide juures.

Diafraagmi tarvitamine. Esiioones on diafraagmid selleks, et kõrgendada pildi teravust nii sügavuse kui ka äärte suunas, sest mida väiksem on diafraagma, seda suurem saab sügavusteravus ning seda ühtlasem teravus äärtel ning teravus pildil üldse. Teises järjekorras võib tarvitada diafraagmi ka valgustusaja reguleerimiseks, kui seks ei ulatu katja kiirus. Viimane juhus esineb eriti lihtsate katjate ühendamisel valgusjõuliste objektiividega.

Pildinurk. Kui seatakse objektiiviga üht eset, mis on lõputus kauguses, vastava suurusega tuhmklaasil teravaks, siis esineb ringümar pilt. Nurk, mis moodustub selle ringi diameetri mõlemate otsapunktide ühendamisel objektiiv peapunktiga, on nn. „pildinurk“ ehk objektiiv „pildiväli“.

See pildiring pole suurendatav diafraagmimisega, küll aga kasvab diafraagmeerimisel ümbritseva ringi äärt teravus. Lõigates sellest pildiringist tavalise plaadiformaadi suurune tükk välja, saadakse plaadiformaat, millele on veel tarvilisvõimeline see objektiiv.

Sügavus. See omadus seisab põhjuslikus ühenduses valgusjõuga resp. diafraagmiavause ja põletiskaugusega. Sügavusteravus kahaneb samavõrd, kui võrd suurenevad avaus ning põletiskaugus ja vastupidi: sügavusteravus kasvab seda enam, mida vähemaks muutub diafraagma ja põletiskaugus. Kui on sihiks suure sügavusteravusega ülevõtte, peab valima võimalikult väike diafraagma ning plaadiformaadile vastav lühike põletiskaugus.

Geomeetrilised perspektiivid. Seks, et saavutada pildi head perspektiivset mõju, peab põletiskaugus olema võimalikult võrdne pildi vaatlemiskaugusega. Kui vaadeldakse pilte varustamatu silmaga, siis on normaalne põletiskaugus 21 cm. Muus. arvestatagu reeglina, et põletiskaugus oleks võrdne plaadidiagonaalile. 9×12 cm. formaadile valitagu 13,5 kuni 15 cm. põletiskaugus. Erilise juhena olgu tähendatud, et objektiivid, ükskõik millise avausega ja põletiskaugusega, annavad ühelt ja samalt seisukohalt tehtud võtetel alati ühesuguse perspektiiviga kujutuse. Sel juhul on vahe vaid taotletava pildi suuruses, mitte tema perspektiivses kujutuses. Et anda ülevõttele head ning loomulikkude pildimõju, ärgu mindagu pildistusesemele liig lähe-

dale. Kui seejuures pole võimalik pildistada eset soovitavas suuruses, siis tehtagu pigem — kui pole suurem põletiskaugus käepärast — hiljem võttest suurendus, mille kaudu hoitakse alal igati parem perspektiivne kujutus.

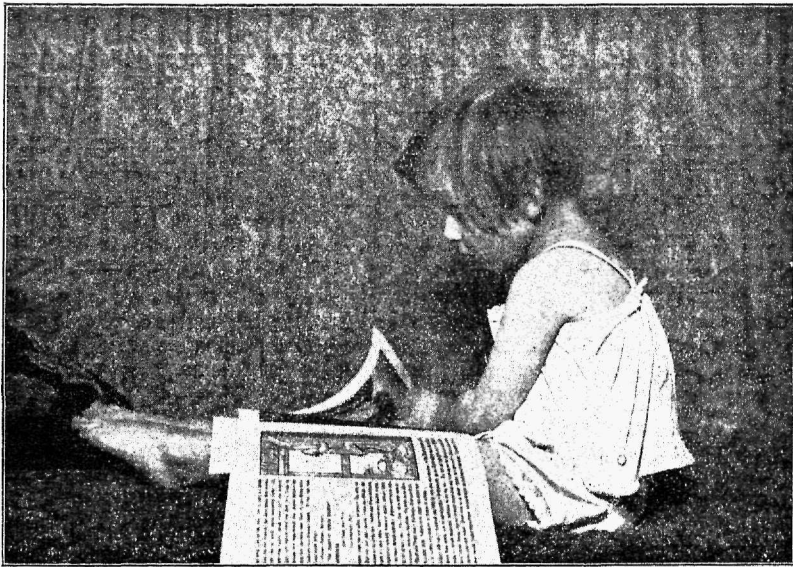
Valgusjõud oleneb alati vabast läätsaavause suhtest põletiskaugusesse. Näiteks Meyer'i kaksikplasmaat F : 4 nr. 1-a evib põletiskauguse 135 mm. ja mõjuva ava-
use 33,8 mm. Selle objektiiviga tegelik valgusjõud on seega $\frac{135}{33,8} = 4$ Juhime tähele-
panu sellele, et diafraagmaavaus ei tarvitse sugugi evida samasuurt läbimõõtu kui vaba
läätsaavaus, kuna ju langevad valguskiired ei lähe otseselt (direkt) läbi läätsa, vaid,
olenedes objektiiviga konstruksioonist, koonduvad kas enam või vähem keskpaika.

Põletiskaugus. Objektiivide põletiskaugus leitakse lihtsal teel ning prak-
tikale küllaltulatuva täpsusega: objektiiviga teravaksseadmisel lõpmatussele, s. t. kau-
guses asuvale esemele mõõdetakse vahe sirpdiagraami ning tuhmklaasi vahel, mis
osutubki põletiskauguseks.

Pildisuurus. Eriti siseruumides pildistamisel kerkib üles küsimus: millist
põletiskaugust peab omama objektiiv, et teatud kaugusest joonistada plaadile pilti soo-
vitud suuruses. Sellega mitte arvestades, võib juhtuda, et ateliee sisseseadjal tuleb
puudus kätte ruumist.

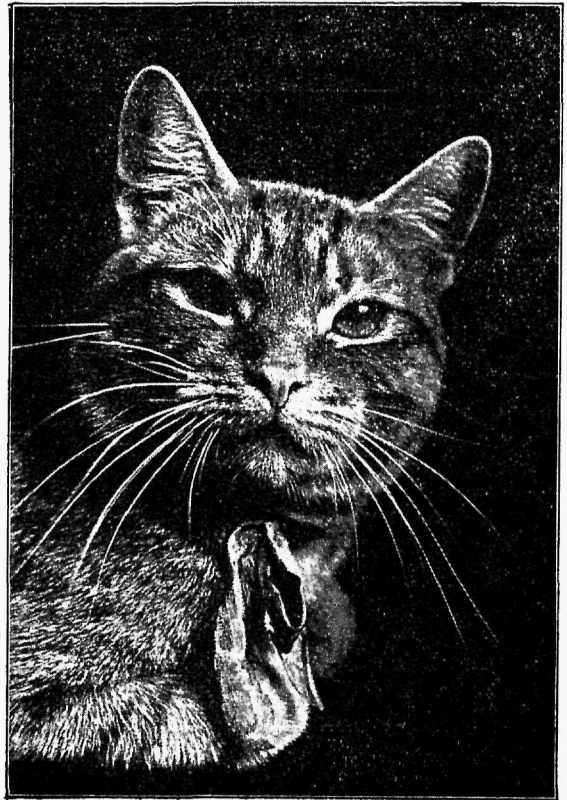
Alljärgnev tabel vastab sellisele ülesseatud küsimusele.

Põle- tis- kau- gus cm	Pildistatava objekti kaugus objektiiviga keskpaigast*)															
	1	1½	2	2½	3	3½	4	5	6	7	8	9	10	12	15	20
	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m
Pilt väheneb võrdselt**)																
12	7	11,5	16	20	24	28	32	41	49	57	66	74	82	99	124	166
13,5	6,5	11	14	18	21	25	29	36	44	51	59	66	73	88	110	147
15	6	9	12	16	19	22	26	32	39	46	52	59	66	79	99	132
16,5	5	8	11	14	17	20	23	29	35	41	47	54	60	72	90	111
18	4,5	7	10	13	16	19	21	27	32	38	43	50	55	65	82	101
21	4	6	8,5	11	13	16	18	23	27	33	37	42	47	56	70	93
24	3	5	7	9	12	14	16	20	24	28	32	36	41	49	61	82
27	2,7	4,5	6	8	10	12	14	18	21	25	29	32	36	43	54	73
30	2,3	4	5,6	7	9	11	12	16	19	22	26	29	32	39	49	66
36	1,8	3	4,5	6	7	9	10	14	16	18	21	24	27	32	40	55
43	1,4	2,5	4	5	6	7	9	11	13	16	18	20	23	28	35	47
*) Projektsiooni puhul: näitelina kaugus objektiivist.																
**) Projektsiooni puhul: pilt suureneb.																

UUS LUGEMIK

Foto: E. Dilger
Obj.: Voigtländer Skopar

VUNTS

Foto: G. Korn
Obj.: Voigtländer Skopar

Kirjalik vastutus!

Prüfungs-Urkunde
Der Anastigmat Heliar Nr. 67448
Lichtstärke 1:4,5 Brennweite 35,5 cm
eingebaut in Vergleichskamera mit Computar-Verstellung.
Ist von Verfab genau geprüft und als gut befunden worden;
er hat eine tatsächliche Brennweite von 35,5 mm.

Voigtländer & Sohn
Aktiengesellschaft
Braunschweig

Kui juba osta kaamerat — ja kes ei taha seda mitte! — siis mitte ainult ilusa välimusega vaid vaadata, et ta läbi ja läbi oleks hea.

Ühest küljest aga sarnanevad kaamerad inimestele: nende ilus välimus ja kõlav nimi ei luba oletusi teha nende sisemuse kohta. Ja seepärast ei lähe ükski VOIGTLÄNDERI kaamera enne suurse maailma, kui on ta soritanud lõpueksami mehaanika ja optika alal. Alles siis antakse temale lõputunnistus.

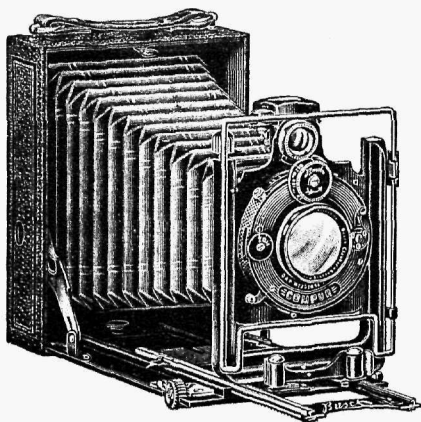
Sihukene lõputunnistus, katseüriku näol on pandud ligi igale VOIGTLÄNDERI kaamerale mille valgusjõud on vähemalt 1:6,3. Meeleldi näitab fotokaupmees Teile selle tunnistuse. Ja kas ei ole ka Teile armsam kaamera tunnistusega?

VOIGTLÄNDERI kaameraid saab osta igast heast fotokauplusest. Ja kui Teile juhtumisi seal ei saa VOIGTLÄNDERI peakataloogi, siis nõudke ta maksuta tehaseilt:

VOIGTLÄNDER & SOHN
AKTIENGESELLSCHAFT
Optische und feinmechanische Werke
Braunschweig (Saksamaa)

Kes pildistab, sellel on rohkem elust!!!

Headuse märk:
Voigtländer

ERNST FELDT

KÕIGE SUUREM JA TÄIELIKUM FOTO-ERIARI EESTIS

TALLINN, PIKK .T 16

ASUTATUD 1910

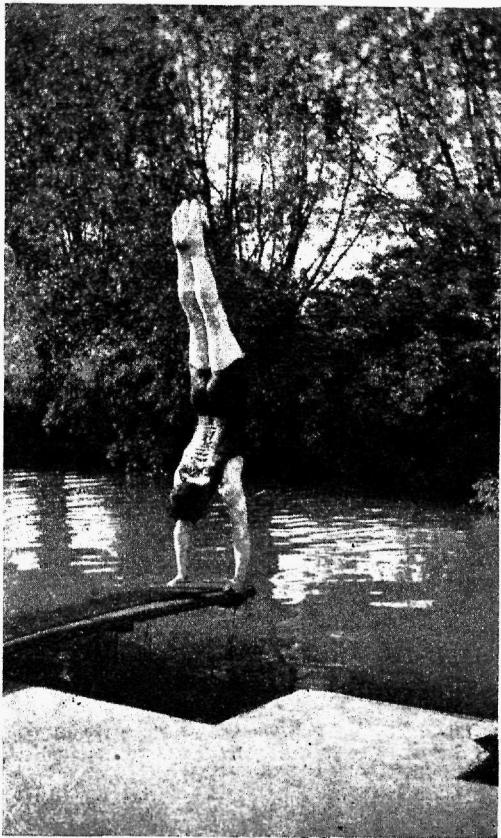
ODAV HOOAJA-MÜÜK!

Müügil igatseltsi fotokaamerad
suure hinnaalandusega

Pärale jõudnud tänavused
uudistooted

Ilmusid müügile uued, ülitunde-
lised „Verax“ plaadid

„Verax“ tehaste ainuesindaja,
samuti „Wellington“ ja „Kosmos“

SUVILÕBU

Foto: A. Mõistlik
Kaamera: Kodak Brownie
Film: Kodak

ÕHTU PÄRNU RANNAL

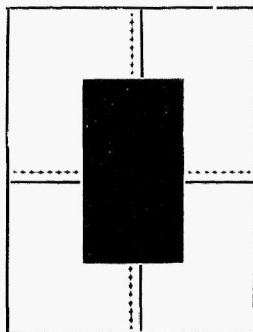
Foto: Paul Sackevitz
Agfa filmpakk

PLAADI LÕIKAMINE PIMIKUS

Iga pildistaja, kes odavuse või sagedase katsetamise tõttu on sunnitud valgustundelisi plaate klaasilõikajaga jaotama, saab sealjuures nii mõndagi häda tunda, sest et üheltpoolt nõuab plaadimaterjali kõrge tundelikkus nende pikemaks käsitlemiseks kindlat pimikuvalgustust, kuna teiselt poolt peab eeldusi olema, et punase valgustuse juures oleks nähtavad jaotusejooned.

Lõikejooned peavad sobima täpselt, muidu on paljudel juhustel otse võimatu asetada plaate kassettidesse ja edasi töötada. Kui vajatakse suuremal hulgal väiksemaid plaate, siis tellitakse nad juba tarvilikus suuruses, et vältida nende ebasoodsat lõikamist pimikus. Ent kui juhtub, et vaid harva tuleb jaotada mõnd plaati, siis võib kergendada oluliselt endale seda tööd seega, et kasutatakse pildil kujutatud hädaabi-nõu, mis on kerge üles seada ja mis tarbekorral võib hästi asendada ostetava lõike sisseseade.

9×12 cm plaadi jaotamitne
6×9-ks resp. 4¹/₂×6

----- jaotamise jooned
—— lineaali seisukoht

VAIKELU

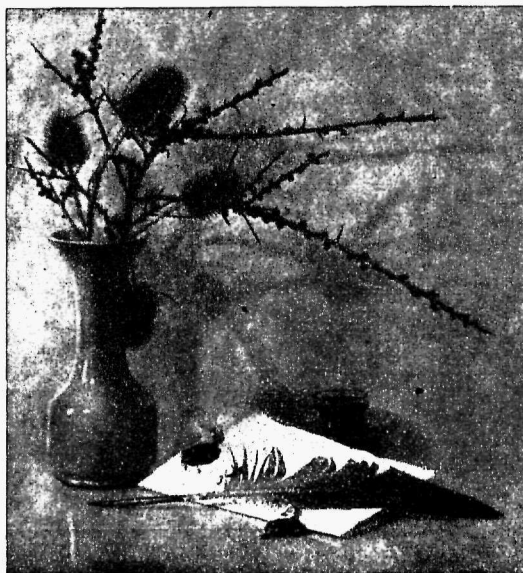

Foto: W. Moor Zeiss Ikoni kaamera ja negatiivmaterjal

Valgele papitükile, mis muidugi peab olema suurem kui jaotatav plaat, kleebitakse täpselt plaadi suurune must paberileht. Must paber võib olla võetud pakkimise materjalist. Sellele märgitakse joonelauaga jaotusjooned, nad joonestatakse tindiga niiviisi, et nad läbistavad märkidena valge papprandi.

Jaotatav plaat asetatakse kihipoolega allapidi mustale paberile just nii, et ta sellele katab täielikult. Isegi pimikuvalgustuses pole kuigi raske saavutada täpset ühtlust, sest et märkjooned on nähtavad valgel alusel võrdlemisi hästi.

Kuna joonelauda peab tagasi nihutatama umbes 4 mm. seks, et lõige läheks täpselt üle märkjoonte, siis on tarvilik, et päevavalgel proovilõikega äramääratakse joonelauda kaugus ning märgitakse valgele papile.

Klaasilõikamine kui niisugune, on eelistatav erilisele ülesseadele.

Olgu veel tähendatud, et seks peab tarvitama puust joonelauda, kuna klaasilineaal kerge libisemise tõttu klaasplaadil ei kindlusta kindlat lõiget.

IMPERIAL

RULL- JA PAKKFILM

*ANNAVAD VÄRSKEID JA
ELURÖÖMSAID PILTE
IGAL AJAL!*

On loetud need päevad kus näpsur nägi tulist vaeva enne kui talle õnnestus tabada õige valgustamiseaeg õigedes valgustustingimustes / Oivalise hõbeemulsiooniga kaetud IMPERIAL rull- ja pakkfilm, aastaid kestnud teadusliste uurimuste tulemus, lahendas tolle küsimuse ühe hoobiga / Temale saadud negatiivid on haruldaselt selged ja täis elurõõmu / IMPERIAL film, tuntud rohelises pakungis, on kõigis suurustes ja alati värskelt saadaval igas heas fotokaupluses / Nõudke kirjandust!

*The Imperial Dry Plate Co., Ltd.
Cricklewood, London, N. W. 2.*

PILTE PÄRNUST

EESTI KAUNEIMAST SUVITUS- JA SUPELLINNAST

Läbi tumeroheliste männisagarate vilgub sinendav vesi — Pärnu lahe geomeetrised lõiked. Saledate, pruunitüveliste mändide vahel kükivad hallid või saikollased majad — kalurmajad. Kiirelt libiseb rong sihis, kus eralduvad juba üsna selgesti majade üksikud grupid ja linna maalilik kontuur teravalt eralduva paari kirikutorniga. Umbes veerand tunni võrra kestab sõit otse tänavail ning siis olemegi kohal. Nagu selgub, on rong sõidutanud meid linna südamesse. Peatume Pärnu kunstitempli „Endla“ teatri ees. Pilk Pärnule, ja on küllalt selleks, et saada täielikku aedlinna muljet: puisteed ja majad, majad ja puisteed, nende sekka ka veel lillesõõrid kogu nende kirevuses, nägusate suvilate punased või rohelised katuseviilud vaevalt paistmas pargistikust — see on Pärnu ta esimeste muljetega võõrale.

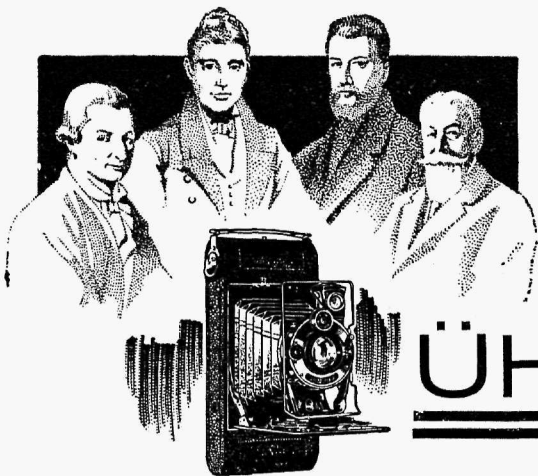
Pärnu kui linna geograafiline asend on suurepärase, asetudes oma liivarannaga vastu lõunat. Ent sellest on üksi vähe, et omada suvituslinna kuulsus. Aastakümneid visa ja väsimata kultuurtööd on loonud kogu Pärnu jõe ja merelahe niidud kauniteks lilleväljadeks ning parkideks laudsiledate alleedega. See töö on muutnud Pärnu avarad pargid ja puistetud õismereliseks botanikaaiaks, kus leidub haruldasemaidki puulike. Iga piseimigi puhmas kõneleb inimkäte saavutistest — ükskõik, kas vaatad värviküllaseid lillevälju, mille värv ning mustridki muutuvad suve jooksul nii mitu korda, kui vahelduvad lilled neil väljadel, ükskõik, kas kõnnid pargipuude varjuküllalises ja tihedas koridoris.

Kontrastiks, pealegi veel õige suureks, on Pärnu vanalinn — endine piiskopilinn ja rootslaste tugipaik. See on otse kui tükike ise maailma. Kaob siin lilled kirevus, asemele on äkki astunud teravnurksete viilkatustega hooned — endised Hansamajad, mis säilitanud oma omapära vaatamata sellele, et neist on üle käinud möödunud sajandite süngus ning tänapäeva kultuuri hõng. Paiguti on need punakatuselised ja valgeharjalised majad asetatud tänaväärde kitsama, paiguti laiemale küljega, ümbritsetud kastanipuude gootistiili lehestikuga. Omapärane on see osa Pärnut, ta kitsaste tänavate ning raskete hallide kivikogudega, mille vahel liikudes tunned endki astuvat kesk-aega. Tähelepanuvamaid seni säilunud aegloomistest jäänustest on kindlasti vana kindlusmüüri Punane torn ning endise rootsiaegse valli jäänused ühes kraavi osaga ning Tallinna väravaga, mille hallil kivimüüriil võib veel tänapäevalgi näha punaseid laike, mis olevat Kaarel XII veremärgid, kuna ta hobuseraud on praegugi alles vana postimaja katuseräästas.

Liivarand. Aina liiv, valge ning puhas. Eetersinine taevaskallab ohtralt päikesekollast kuld — sooja ning suviimalist. Laiasiivalise kohvilku värvirikkal rõdul askeldab suvitajaid supelkõstüümides või kirjudes mantlites. Rannakorvides, lamamistoolidel või otse peenvalgel liival lameskeleb segi noori ja vanu, kõik päikesest põletatud pronks-pruuniks, kõik rõõmusmeelsed. Väsinud pikast teekonnast vajuvad lained puhkama liivale inimkehade kõrvale, kes nende pehmeis sülelusis otsivad tervist ning elujõudu. Tihe pargiraamistik kaitseb liival lamajaid külmade tuulte eest, kui need tahaks teha tüli inimestele. Siinsamas liivarannal mürtsutab orkester marssi. Noorus hullab, vanempõlv naudib... Kostab läbisegi eesti- ja võõrkeelte jutukõmin... Lehvivad lipud, valendavad sinisel veel purjed ja süstad... Üle kõige päike. See on Pärnu liivarand...

Kaunite lillegruppidega ja fontääniga oma lillevanikuid kandvate poisikestega ees, Rooma sammasstiili ning moodsa arhitektuuri segu, see on Pärnu supelasutus. Kuigi mudaravila, leidub siin kõigile midagi sobivat mitmesuguste vannide näol. Päikeseküllased ning õhukerged siseruumid, eeskujulikud puhkeruumid vaatega merele, kuidas siis ei peaks kaduma kõik haigused, kuidas ei peaks siit lahkuja end tundma taas täislaetud uue energiaga...

See on Pärnu — ftoharrastajale palju pakkuv Eesti kaunim suvitus- ja supel-linn.

ÜHINGUIST

Tallinna Fotoyhingu poolt korraldatud foto-kursus

Tallinna Fotoyhing on võrdlemisi lühikeseajalise tegutsemise juures suutnud nii mõndagi korda saata meie fotoamatööride koondamises, kui ka selle pere harrastajate suunenemise suhtes.

Eriti viimase ülesande teostamisel on ühingul korda läinud möödunud kevadisel hooajal korraldada nii oma ühinglastele kui ka võõrastele külalistele tasuta fotokursuse.

Tähendatud kursuse kava käsitamisel peeti silmas peaasjalikult neid nõudeid, mis tarvilikud ja tähtsad just selle huviala algajatel ning esimeste sammude rajajatel.

Paljud fotoamatöörid, kes ilma kindla juhatuseta ja vajaliku näpunäidete puudusel alustavad omapead tegutsemist, on pidanud tihti kallist kooliraha maksuma kuni rahuldavate tagajärgede saavutamiseni, kuna mitmed on koguni loobunud pildistamisest saadud pettumuste puhul.

Et sarnaseid eksisamme ärahoida, püüdis Fotoyhing oma esimese fotokursuse korraldamisega anda algajatele õiget suuna, mis sageli on otsustandva tähtsusega tuleviku tegutsemise alal.

Suurimaks takistuseks sarnaste kursuste korraldamisel on kohaste ruumide leidmine, kuid tänu Tallinna linna poeglaste gümnaasiumi dir. hr. A. Kausiku lahkele vastutulekule avanes võimalus kasutada selle kooli füüsika kabineti auditooriumi, mis oma ehituslaadi ja sisseseade poolest on täitsa otstarbekohane selliste loengute ja demonstratsioonide pidamiseks.

Peale tarviliste ettevalmistustööde algas tähendatud kursus 10. aprillil s. a. ja kestis kuni 5. juunini, kusjuures lektoriks oli kutsutud insener hr. H. Viikman, kes on meil parimaid asjatundjaid sellel alal.

Sellepeale vaatamata, et loenguid peeti üks kord nädalas á 2 tundi, suutis lektor selle lühikese aja kestel läbi võtta kõik tähtsamad toimingud pildistamise protseduuris, alates fotokaamerast ja lõpetades piltide kopeerimisega ja suurenduste valmistamisega.

Läbi võttes teoreetilise osa, anti juhatus ka tegeliku ülesvõtmise alal, tehes ekskursiooni Kadriorgu. Seal oli võimalus igäihel, kellel oma kaamera, foto võttetehnikaga tutvuneda.

Lektori hr. Viikmani elava ja huvitava ettekande tõttu püsis kuulajaskond, kelle arv ulatas 75-ni, pea kursuste lõpuni, milline tulemus näitab, kui võrd tarvilik on sarnaste kursuste korraldamine ka tulevikus, mis tunduvalt aitab kaasa meie ftoharrastajate pere kasvamisele ja üldse selle ala levinemisele Eestis.

TARTU KESKKOOLIDE VAHELINE FOTOVÕISTLUS

24., 25. ja 26. mail 1930. aastal

Tartu poeglaste realgümnaasiumi fotoringi korraldusel peetud keskkoolide vaheline fotovõistlus andis kujuka ülevaate Tartu noorte fotoelust. Et nimetatud võistlus esimene sarnane Tartus, oldi esinemises väga tagasihoidlik. Kardeti nagu esineda, sest ei teatud, kui võrt „tugevad“ on teiste koolide esindajad.

Võistlus viidi läbi kahes klassis. A klassi kuulusid kõik amatöörid, kes foto alal tegutsenud juba 2 aastat, kuna B klassi lühemaajalise praktikaga. Võistlusest võttis osa üldse 10 õpilast 103 pildiga, milline arv Tartu kohta liiga vähehdane tundub.

Vaatamata väikesele esinejate arvule suutis näitus sisuliselt külastajaid täiesti rahuldada. Pildid olid asetatud üsna rahuldavalt. Siiski oleks soovitav olnud jätta kogude vahed suuremad, mis oleks võimaldanud paremat ülevaadet esinemisest, sest hinnati võistlusel ju kogusid, mitte üksikuid pilte. A klassis võistlevad pildid olid pea eranditult suurendused. Tehniline väljatöötus hea. Motiivide valik üsna õnnestunud. B klassis leidis isegi mõningaid pilte, mis oleksid motiivilt A klassile tugevat konkurentsi pakkunud, kuid väljatöötuses nõrgavõitu osutusid. Üldiselt pildid oma mitmekesisuse tõttu huvitavad vaadelda. Nii leiame pilte igapäevasest tööst, maastikke, meeoleupilte, öövõtteid ja portreesid. Ei puudu ka „mälestuspildid“.

Auhindasid võistlusel rikkalikult. Huvitavamatest võiks nimetada: Tartu poegl. realgümnaasiumi direktori, vilistlaskogu ja vanemate komitee ühine auhind — 9 × 12 fotoaparaat ühes statiiviga, realgüm. õpilaskonnalt parimale portreefotograafide Osrami Nitraphot-lamp, firma Imperialilt kuld-, hõbe- ja pronksaurahad. Peale selle teistelt firmadelt, nagu „Kodak“, „Leonar“, „Satrap“ jne. mitmesuguseid fototarbeid ja materjale.

Jury, kuhu kuulusid härrad fotograaf A. Lomp, kujur A. Eller ja amatöör dr. Silbermann (viimane puudus auhindamisel) otsustas auhinnad jagada järgmiselt:

A klassis: I Mart Raudsepp — Tartu poegl. realgüm. 5. kl., II Evald Herman — T. poegl. realgüm. 5. kl., III Lui Kriisa — T. poegl. realgüm. 5. kl.

B klassis: I Johannes Luik — Tartu poegl. realgüm. 5. kl., II Aleksander Klaas — H. Treffneri güm. 5-a. kl., III Udo Silbergleih — Tartu poegl. realgüm. 5. kl., IV Hildegard Rehesaar — Tartu tütarl. güm. 4. kl., V Boris Luik — Tartu poegl. realgüm. 2-a. kl.

Kui võrt tähtis amatööridele koondumine, näitab kujukalt ülaltoodud auhinnatute nimestik, sest kuuluvad ju paremad amatöörid kõik realgümnaasiumi, kus töötab juba pikemat aega „Foto-ring“ (kuna teistes koolides fotoühingud puuduvad).

Lõpuks tervitusi teile Tartu noored selle ilusa ja kordaläinud algatuse puhul. Loodame, et see väärikas algatus järeltegitajaid leiab.

Võistlus ergutab, võistlus arendab!

S. K.

Eeskujulik kindlusevaht.

„Kas tohib siin pildistada?“
„Jah!“
„Aga kas pole see siin keelatud?“
„Jah!“
„Siis pistate ju mu pokri?“
„Jah!“

Parem elu.

„Tont võtaks, Artur, oled sina aga elegantne, — kas võitsid loteriiga miljoni või lähed piltniku juure?“
„Ei, aga mul oli üks vana rikas onu, ja läinud nädalal astusime mõlemad paremasse ellu!“

EESTI-SOOME FOTOVÕISTLUS

„Eesti Foto Klub“ — Eesti edenenud ftoharrastajate koondis — ühelt poolt ja „Suomi Kameraseura“ Helsingis teiselt, korraldasid käesoleval aastal kolmandama fotovõistluse eelmiste aastade eeskujul. Võistlus oli kinnine ja sellest võisid võtta osa vaid ülaltähendatud ühingute liikmed. Aulks Eestile E. F. K. osutus teist korda võitjaks. Lehtede teatel on parimateks hinnatud E. F. K. liikme hra O. Uusmani tööd, millede eest ta omandas kaks esimest auhinda.

Väga kiiduväärt, et E. F. K. juhatus korraldab omist ettevõtteist avalikke, maksuta näitusi. Nii ka sel korral 1.—7. juulini oli Tallinnas, kino „Rekordi“ eesruumis pandud toime näitus, kus tutvuda võisime ülalnimetatud võistluse tulemustega. Õnneks eestlased on piltidele vähemalt kirjutanud alla pliiatsiga pildi ja ka oma nime, Soome pilte illustab aga vaid valge, tühi pildikartong ja neid tunneme vaid seinale kinnitatud üldpealkirjast „Soome“. Tulevikus, kui nimestiku koostamine peaks sünnitama raskusi, siis näituse korraldajad vähemalt igale pildile pangu alla nimesildi autori ja pildi nimega. Ei tea ka kes olid auhinnaasaajad, kuigi tavaliselt sellaste ripatsitega märgitakse töid.

Hindamine sündis seekord Soomes ja peab tunnistama, tõeste Eesti pildid pole üksnes tehniliselt, vaid ka ilme poolest ees Soome omist.

Näituse üldmulje on hea. Soome 30 pildist on toredad ühe osavõtja lapsepildid. Päris söömata võib vaadelda sellaseid, otse elust tabatud momente. Väga hea on ka üks Helsingi linna vaatepilt, kuid see on ka kõik mis väärib allakriipsutamist. Igatahes on Soome eelmised võistlused olnud kaugel huvitavamad.

E. F. K. on väljas 29 pildiga. Nylaenderi (kuts.) 5. pildist on eriti kütkestav tema maastik „Sea! kus ilu ja rahu“ ja huvitavalt käsitatud portree „Nauding“. Nylaender on üks neist vähestest, kes nii portrees kui maastikus on meister selle sõna tõsisemas mõttes. Teistest meistritest torkab silma Kikas (amat.) 5. pildiga, milledest otse oivalised on „Jõeäär“ (omandati Imperiali poolt) ja „Voog“. R. Olbrei (amat.) 3. pildist meeldib minule isiklikult üle kogu näituse ta suurepärane „Kosk“. Klasmann (amat.) on esitatud kolme, motiivilt väga ilusa ja tehniliselt oivalise maastikuga. Võrreldes Klasmani pilte teiste omadega, peab tunnistama, et looduse vaatamises on tema parimaid amatööre Eestis. Uusmann (kuts.) on riputanud seinale 5 pilti. Motiivid on huvitavad, eriti ta manöövrilpilt, ja ka tehnilise külje kohta saab vaevalt võtta sõna, kuid tal puudub n. n. isiklik joon, sest ta armastab käsitada juba varemni siin nähtud motiivi (Nylaender, Müllber). Tema ainus omapärane pilt on mainitud manöövrivõte. Müllberi (amat.) 5. pildist on kahtlemata huvitavam ta „Õised tuled“, siin aga veidi nagu torkavad silma järelaitamise jäljed, mida ju broomhõbe võimaldab nii vägagi. Müllberi „turustseen“ on küps kunstitöö. Welbergi (amat.), võrreldes viimase Pirita fotovõistlusega, on teinud suuri edusamme. Tema 3 pilti on see kord tehniliselt väga head, motiivid aga väheütlevad.

Jumalale tänu, et eestlased on veel kaunis konservatiivsed, pidades lugu vanast heast maastikust. „Uus asjalikkus“, mis välismaa eriajakirjanduses ajab otse tilgastama, on esitatud vaid ühes soomlase pildis (vaade vastasolevale majale ülalt alla).

Näitusel esinejaile meie kompliment.

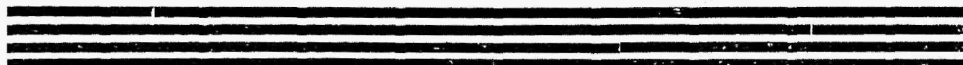
Harry A. Malm.

Guilleminot

PLAADID, PABERID, POSTKAARDID
ON OMA HEADUSE JA HINNA POOLEST VÕISTLUSETUD

AMATÖÖRIDELE KUNSTMAASTIKKUDE VÕTETE JAOKS ON ERITI SOOVITAVAD PLAADID: **Anecra** — VÄGA VÄRVITUNDELIK JA KIIRE JA **Ortho-Raadio-Lux** — **isolaar-kiir** PLAAT, MILLISE ABIL ON AMATÖÖRID SENISTEL FOTOVÕISTLUSTEL OLNUD SUURIM EDU!

PABERITEST VÕISTLUSETA MAAILMATURUL: BROOMHÖBEPABERID **Etoile-Sedar ja Aero-Contrast** JA KÕIGE TUNDELISEM KLOOR-BROOMHÖBE PABER **Sirguil**, KUI ERITI KOHANE SUURENDUSIKS

KIIRPILTNIKKUDELE ON VÕISTLUSETA HEADUSE JA HINNA POOLEST **Ulus Bromoquif** KOLMES GRADATSIOONIS

Guilleminot saadusi müüvad kõik suuremad fotokauplused.

Tarbekorral pöörduda ainuesindaja poole:

A. Leiner
Tallinn, Kuninga 6

KUULUTUSED

S Õ N A M A K S
5 S E N T I

K ü ü a

Ihagee

suur suurendusaparaat
etteasetava kaamera jaoks.
Ehitatud erilisele alusele.
nii et suurendamine sün-
nib ülalt alla. Võtab vähe
ruumi oma alla. Kaasab
2 lampi à 75 W ja nega-
tiivihoidjad (raamid) 4,5×6,
6,5×9, 9×12 ja 10×15 nega-
tiivide jaoks.

Hind kõigea kokku
Kr. 35.—

- 1) E. Krauss & Cie, seeria
A. 3 aplanaat pistidiafraa-
maga Kr. 5.—
- 2) Busch'i „Rapid-Aplanat“
Nr. 2, seeria DF 8, 1:8
Kr. 10.—
- 3) Rolloo-katja ($\frac{1}{15}$ — $\frac{1}{90}$
sek.) Kr. 3.—
- 4) Voigtländeri „Scharf-
richter“ — suurendusluup
peegelnäitajale ja tuhm-
klaasile Kr. 3.—

Müüa Voigtländeri oi-
valised ümmargused kolla-
filtrid Alfa ja Beta, ühes
hoidjaga ja nahkkotiga.

Paarhind Kr. 5.—

Lähemalt h-ra Malm'ilt
ETA kontor, Tallinn, Suur
Karja nr. 18, Laenupanga
majas. Tel. 6-82 (k. 9—3).

Ostetakse

Soovitakse osta:

- 1) „Lühikene Päeva-
pilditegemise õpetus
— kokku seadnud
A. K(uusk). Jurjev 1898“.
- 2) „Välke päevapildi
kunsti õpiraamat —
S. von Kieseritzky —
Tartus 1901“.
- 3) Tiidermann'i „Täieli-
ne Päevapildi õpetus“
I, II, ja III trükk.
Lahkeid pakkumisi pa-
lutakse saata „Fotokuns-
ti“ toimetusele.

Mitmesugust

Rutake

„FOTOKUNSTI“

tellimisega!

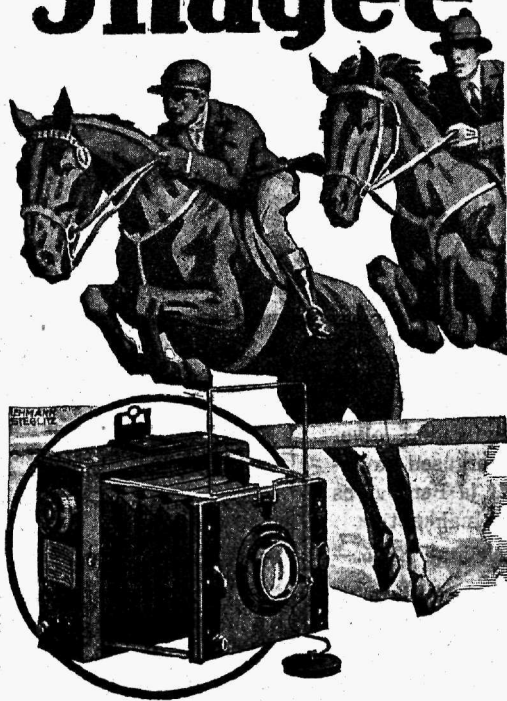

Preemia

Kes saadab neli aastatelli-
mist „Fotokunsti“ peale
ühes rahaga (Kr. 12.—)
sellele saadetakse kaastöö
arvel ajakiri aasta jooksul
maksuta ehk maksetakse
selle hind, Kr. 3.— rahas
tagasi (niisugusel korral
saata vaid 9 krooni)

Kasutage juhust!

Ihagee

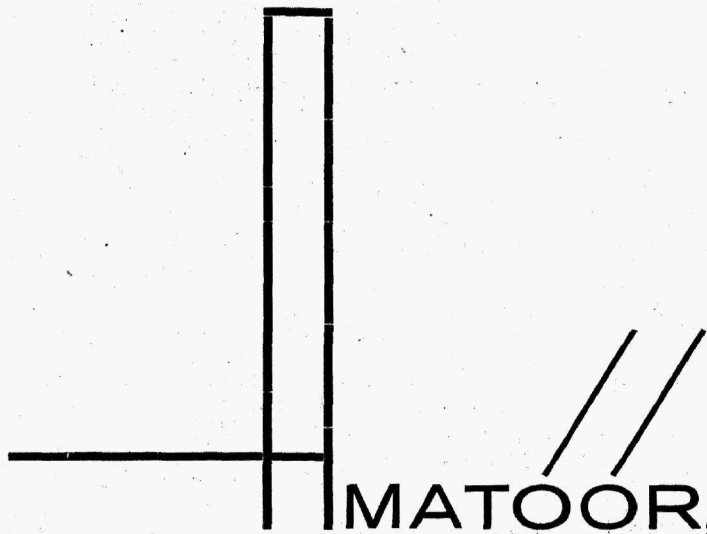

IHAGEE

on võiduajamisel esimene, sest $\frac{1}{1000}$ sek. tõttu on ka kiireim liigutus plaadil. IHAGEE-SPORDI-KAAMERA on spordipiltniku ja ajalehemehe eelistatuim aparaat. Ehitisviisi poolest põline, käsitamises kerge, alati võtevalmilt, ei kunagi äraõeldes, pakub ta 100% headust õige odava hinnaga. Varustatud armastatud Ihagee pilukatjaga (D.R.P.), kaetud piluga kiiremate hetk ning lühikeste ja pikade aegvõtete jaoks võib teda ka varustada valgusjõulisema optikaga 1:2,7, mis tõttu sobib ta oivaliselt ka öökameraks. Hinnad: $6\frac{1}{2} \times 9$ cm Ihagee anastigmaadiga 1:4,5 RMK. 195.—, 9×12 cm. RMK. 215.—, 10×15 cm. Hugo Meyeri kaksikanastigmaadiga Veraplan 1:4,5, RMK. 341.—. Kataloog maksuta. 50 sendi eest saadetakse Ihagee biblioteegi III anne „Lichtbildkunde für Anfänger“ (õpperaamat algajaile) kojanõunik Paul Urbani sulest.

Dresden - Striesen 376.

MATOOR,

„TALLINNA FOTOYHINGU“
LIIKMENA: _____

- 1:** kuulud oma inimesena Eesti suurimasse fotoperre;
- 2:** saad maksuta läbi aasta fotoajakirja „FOTOKUNST“;
- 3:** antakse sulle ostudel Tallinna fotokauplusis 10% rabatt;
- 4:** võid võtta osa ühingu laiaulatuslisest ettevõttest;

Õmma kaasa!

TALLINNA FOTOYHING
TALLINN, POSTKAST 29

Saksa kaameratööstuse üllimsaavutus

Mentor = Compur = Reflex

Imeväike - kerge - käepärane

Suurus $6\frac{1}{2} \times 9$ cm.

Rmk. 240.— ja selle eest „Zeiss-Tessar“ optika $1:4,5 f=10,5$ cm. uusimas kompuurkatjas—iseavajaga. Juures: 3 metallkassetti ühes taskuga, traatavaja ja kaamerarihm ning filmpakikassett, kõik elegantses, parimast vasikanahast valmistatud kotis.

Mentor Kamera-Fabrik **Dresden-A.120**
Goltz & Breutmänn

Esindaja Eestis: Hans Paulsen, Tallinn, Vana Posti tänav 6

KODAK

Algajad ja arenenud hea fotomaitsega asjaarmastajad, kui tahate saavutada parimaid tulemusi, siis peate töötama ainult KODAK paberitel ja filmidel.

KODAK KODURA on iga fotograafi ideaal, sest juba ilmutades annab KODURA pruunid, punakaid, seepia ja rohekaid toone (ilmutamise retsept maksuta).

KODAK ületamata bromhõbe paberid VELVET, PLATINOMATT, NIKKO ja ROYAL on eriti kohased suurendusteks. Saadaval normaal ja kontrast.

KODAK VELOX ja AZURA on tunnustatud paremad kloor-broomhõbe (Gaslicht) paberid asjaarmastajatele. AZURA omab samase sinimusta tooni, kui VELOX, kusjuures väljatöötamine aga eelnimetatust on märksa lihtsam. AZURA vajab lühikest ilmutamise aega, omab pargitud kihi, mille tõttu saab temal suure läikega (hochglanz) pilte valmistada. Ka ei muutu AZURA inetuks ega pruuni laiguliseks, kui ta seisab kauem ilmutajas.

Meeldivat rohelist suve maastikku võib pildis üllatavalt hästi edasi anda KODAK VELVET GREEN Gaslicht paberil, rohelliseks ilmutamise teel.

KODAK film, kollases karbis, on võitnud kogu maailma tähelepanu.

KODAK SOLIO ja KODONA on armastatuimad päevavalgusepaberid.

KODAK APARAADID, oma odavuse juures, võimaldavad kõige paremaid ülesvõtteid.

FOTO-TURG O m a n i k H. S A H M E
Tallinn, Rataskaevu 2, telefon 17-64.

KODAK Ltd.
esindaja.

SUURIMAD FOTOTEHASED EUROOPAS

Agfa
Berlin S.O. 36

ESINDUS JALADU EESTIS
HANS PAULSEN, TALLINN, VANA POSTI 6

1/2 VÕRRA ON TÕSTETUD AGFA NEGATIIVMATERJALI TUNDELIKKUS!

Andresa 23°, Ultra-Special 21°, Chromo-Isorapid 21°;
Pan 21°, Ultra-Rapid 20°, Extra-Rapid 18°, Ärochrom 18°;
Chromo-Isolar 16°, Normal 13°, Contrast 5°, Diapositiv 3°

UUDIS! Isochrom-film
(rullfilm ja filmpakk)

23° Sch.

Kõige tundelisem orto-film maailmas. Selle filmi päarakülg on kaetud isolaarkihiga ja see tõttu on tema täiesti valgustarata. Tema abil võib julgelt valmistada vastuvalguspilte, võib kõige nõrgema optikaga teha momentvõtteid

ESTI
RÄHVUSRAAMATUKOGU
AR

A/S „Ühisolu“ trükk
Tallinn - 1930